

LNB PRESES APSKATS
30-04-2021

Sagatavoja:
INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU UN SBA NODAĻA
UZZIŅU UN INFORMĀCIJAS CENTRS

Sadzird satraucošos faktus

Konstruktīva divu ministriju sadarbība lasītprasmes veicināšanā

Undīne Adamaite

GANDRĪZ KATRĀ Eiropas valsti ir izstrādāta lasīšanas veicināšanas stratēģija ar mērķi īstenot izglītības, kultūras un labklājības jomu ciešu sadarbību lasīšanas popularizēšanā un kvalitatīvas literatūras un bibliotēku pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā. Latvijā to īsteno Latvijas Nacionālā bibliotēka, un nav zināma cita lasīšanas iniciatīva ar tik plašu ģeogrāfisko pārklājumu kā *Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija* – 2020. gadā tās bija 604 bibliotēkas Latvijā un 68 diasporas centri 29 pasaules valstīs, aptverot 20 000 lasītāju lielu auditoriju. Šogad kustībai pievienojas 30. valsts, kurā dzīvo latvieši, – Jaunzēlandē. Bieži vien tieši darbība *Bērnu žūrijā* liek pamatus t. s. nedēļas nogales skolīgām un mērķtiecīgām latviešu kopienas aktivitātēm, tādējādi mītnes zemēs aktīvi uzturot latviešu kultūru.

Sadzirdēti un novērtēti

23. aprīlī preses konferencē sabiedrība tika informēta par apspiecamu lēmumu – Kultūras ministrijas un Izglītības un zinātnes ministrijas apvienoto atbalstu LNB lasīšanas veicināšanas programmai *Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija* 2021. Kopējais finansējums 2021. gada programmas īstenošanai sasniedz teju 200 000 eiro.

«Vai mums būtu iemesls rīkot preses konferenci, tikai lai runātu par *Bērnu, jauniešu un vecāku žūriju*, ko ierindas kārtībā īstenojam jau 20 gadu? Arī *Nacionālajām skaļās lasīšanas sacensībām* un pirmsskolas vecuma bērnu un ģimeņu iesaistes programmu *Grāmatu starts*, ko par ziedotāju līdzekļiem palīdz īstenot Nacionālās bibliotēkas atbalsta biedrība?» savu uzrunu retoriski iesāka LNB Bērnu literatūras centra vadītāja, bērnu lasīšanas veicināšanas kustības dvēsele un galvenais dzinējspēks Silvija Tretjakova. «Patiesais iemesls ir tas, ka mēs vēlamies uzsvērt konstruktīvu un rezultatīvu divu ministriju sadarbību lasītprasmes jautājumu risināšanā.»



▲ **«IZSKĪST** grāmatu radītājus pasaulēs un sajūst grāmatu varoņu sāpes un priekus kā savējos, tādējādi mācoties cilvēcību.» kultūras ministrs Nauris Puntulis ir pārliecināts, ka lasīšana no agrā vecuma attīsta cilvēka emocionālo inteliģenci. Pievienojot arī aizraujošas spēles elementus, 12 skolēnu bērnu grupu priekšlasīt latviešu autoru darbus vedina arī jaunais TV raidījums *Literatūra/Sākumskola kopā* ar Martu Selecku un Gustavu Terzenu.

FUBLICITĀTES FOTO

«Mums visiem akūti pietrūkst spējas iedziļināties. Pārslēgt smadzenes no informācijas apstrādes režīma uz sajūtu režīmu.»
Nauris Puntulis

«Sodien jau vairs nav jāpierāda aksioma, ka tieši valoda un kultūra ir divi galve-

nie priekšnoteikumi jebkuras nācijas eksistencei un tās identitātes stūrakmeņiem.» valdības atbalstu bērnu lasīšanas veicināšanas programmām pamatoja kultūras ministrs Nauris Puntulis. Viņš ir pārliecināts, ka, «neskatoties uz audiovizuālā satura uzvaras gājieni pēdējā gadu desmitā, rakstītais vārds joprojām ir atslēga gan pasaules zināšanā, gan uz sevis izpratni, gan kopējamām cilvēces un nācijas vērtībām», taču, «kā ar jebkuru instrumentu, arī ar rakstīto vārdu, ir jāmācās strādāt». Galvenais uzdevums, ministraprāt, ir ierādīt bērniem, kā lasīt ar prieku, nevis tikai aiz pienākuma.

Neuztver sarežģītu tekstu

LNB Bērnu literatūras centra vadītāja dalījās ar satraucošiem faktiem. Pēc starptau-

tiskas lasītprasmes pētījumu rezultātiem 9. klases skolēnu 15 gadu vecumā rādītāji ir šādi: 38 procenti nevar saprast sarežģītus tekstus, 30 procenti nelasa tekoši, un tikai 4,8 procenti ir ļoti labi lasītāji.

«Pirmo reizi pie viena virtuālā galda pagājušā gada novembrī satikās ministri un vienojās par kopīgu atbalstu lasīšanas veicināšanas programmām. Gribu izteikt atziņību izglītības un zinātnes ministrei Ilgai Šuplinskaī un kultūras ministram Naurim Puntulim,» sacīja Silvija Tretjakova, minot Eiropas valstu pieredzi. «Nacionāla mēroga institūcijas ir katrā Eiropas valstī. Tie ir gan valsts subsidēti bērnu literatūras institūti Ziemeļvalstīs un Centrālēropā, bērnu literatūras centri nacionālajās bibliotēkās

Francijā, Lietuvā, Latvijā, kā arī atsevišķa institūcija Igaunijā, darbojas īpaši lasīšanas fondi Nīderlandē, Beļģijā, Vācijā un Lielbritānijā.» Izglītības un zinātnes ministre Ilga Šuplinska apstiprināja, ka lasītprasmes rādītāji Eiropas līmenī ir zem vidējā: «Mūsu spēkos ir vērst to par labu.»

Silvija Tretjakova iepazīstināja arī ar jauno 2021. gada *Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas* kolekciju, ko veido 28 grāmatas no astoņām izdevniecībām. Tematiskās līnijas – bērnu un vecāku attiecības, dažādi piedzīvojumi, robotizācija un vientulība, mūšenie cieņas un atbildības jautājumi, uzticība un atbildība pret saviem tuvākajiem, pusaudži, kuri salūst zem pieaugušo problēmu risināšanas smaguma u. c. Pateicoties abu ministriju atbalstam,

grāmatas un programmas aktivitātes šogad nonāks ap 900 bibliotēkās un skolās, tostarp Valsts izglītības satura centra īstenotā projekta *Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai* (projekta Nr. 8.3.2.2/16/1/001) 340 skolās, tā ir teju puse no Latvijas skolām. Plašāk: www.lasamkoks.lv.

«Esmu pārliecināts, ka, kopīgiem spēkiem gudri un saskaņoti īstenojot gan kultūrpolitiku, gan valsts valodas politiku, gan izglītības politiku, mums izdosies izaudzināt nākamās mūsu tautas paaudzes, kurām latviešu valoda un kultūra būs gan vērtība, gan virsvērtība, gan arī spēka avots,» iniciatīvas dzīlāko jēgu rezumēja kultūras ministrs Nauris Puntulis. ●

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS ĀRZEMJU LOCEKĻA

JĀŅA KRĒSLIŅA

19.08.1924–17.02.2021

piemiņai



2021. gada 17. februāris atnesa skumju ziņu no Amerikas — mūžībā aizgājis literāts, publicists, kultūras laikmeta liecinieks un pētnieks, bibliofils un bibliogrāfs, spožs intelektuālis, mākslas zinātnieks, sirdī rūvenietis — Jānis Krēšliņš seniors, kurš atzinis: "Mana identitāte balstās valodā un vēsturē".

Jānis Krēšliņš dzimis farmaceita ģimenē Mālpilī 1924. gada 19. augustā. Pats atminas, ka "bērnībā vasaras svarīgākas par ziemām, tās pavadītas pie dažādiem rādiem, vec- un vecvecmāmiņām un tantēm. Gandrīz iespajds, ka ar šo radu palīdzību nedzīvoju vis neatkarīgajā Latvijā, bet kādus 100 gadus agrāk — dažādās muižās, mežsarga mājās, braukādams uz Vidzemes simtgadīgajām dzimnavām, smēdēm, mazpilsētiņām un gadatirgiem. Tā nostāsti par senās dzīves fragmentiem saplūda kopā ar istenībā

piezīvoto un pieredzēto un visām lietām, piedeva citas, daudz tālākas dimensijas."

J. Krēšliņš sevi pamatoti uzskatīja par ziemeļvidzemnieku, jo dzimtas saknes abu vecāku un vecvecāku līnijās aptver Mazsallu, Strenčus, Rūjienu, Straupi, Dzērbeni, Mālpili, arī sievas Skaidrītes radi ir ziemeļvidzemnieki. Viņš mācījies Rūjienas pamatskolā, Rūjienas vidusskolā, beidzis Rīgas 2. pilsētas ģimnāziju, kara beigās nokļuvis Vācijā. Sarunā ar Paulu Raudsepu atzinis, ka vēlējies kļūt par etnogrāfu — griezis no žurnāliem dažādus tautisko rakstu zīmējumus un ar draugu Teni Grasi braucis pa Rūjienas apkārtni etnogrāfiskās ekspedīcijās.

Pēc Otrā pasaules kara J. Krēšliņš Tībingenas Universitātē (1946–1949) studēja anglistiku un vēsturi. 1949. gada 1. maijā izceļoja uz ASV, Ņujorku, kur dzīvoja līdz mūža nogalei — "Tā mēs cauri bezgalīgajām jūras plāvām iebrāucām Ņujorkas ostas ūdeņos, un vakara debesīs jau ilgas stundas iepriekš dega reklāmu un citu milzīgās pilsētas ugunu ziemeļblāzmas." Studijas J. Krēšliņš turpināja Kolumbijas Universitātē ASV (1951–1963). J. Krēšliņa, tāpat kā katra jaunatbraucēja, sākumlaiks jaunajā zemē nebija viegls, lemījota vieta bija Ņujorkas Botāniskais dārzs – tur patvērusies neskarta daba, "mūža meža gaisotne". Savukārt interese par Baltijas valstu un Latvijas vēsturi un literatūru vienmēr bijusi viņa privāta lieta, brīvā laika aizraušanās, ne maizes darbs. Viņš atdzejojis no angļu, vācu, franču un latīņu valodas, bijis žurnāla "Jaunā Gaita" (1959–1962) literārās un tēlotājas mākslas nodaļas vadītājs.

J. Krēšliņa pirmās publikācijas, galvenokārt par latviešu glezniecību un mākslas izstādēm, arī gleznotāju Jāni Kalmīti, kopš 1946. gada bija lasāmas latviešu bēgļu izdevumos, savukārt 1948. gada 10. septembrī laikrakstā "Nedēļas Apskats" publicētais dzejolis "Uz akmens plākšņu galda" varētu būt pirmā dzejas publikācija. Bēgļu nometņu laikā J. Krēšliņa publikācijas bija galvenokārt žurnālos "Ceļš" (Virzburgā), "Laiks" (Eslingenā), laikrakstā "Nedēļas Apskats" (Detmoldā), "Latvju Ziņas" (Stokholmā).

1960. gadā ar meitas Māras vāka zīmējumu Ņujorkā iznāca J. Krēšliņa dzejas krājums ar zīmīgu nosaukumu "Tomēr, es atceros". Šis atceršanās motīvs raksturīgs visām viņa darbošanās šķautnēm.

J. Krēšliņa astoņdesmitgads iezīmējās ar Rīgā apgādā "Valters un Rapa" *Dr. philol.* Daces Lūses sakārtojumā izdoto "Rakstu" pirmo sējumu, literāru sarīkojumu Latvīšu Biedrības namā un citiem notikumiem. Pēteris Bankovskis recenzijā par "Rakstu" pirmo sējumu un J. Krēšliņa dzeju rakstīja: "Krēšliņa dzeja ir gudra, erudīta cilvēka darināts slazds citiem tikpat gudriem un erudītiem — iespējamiem lasītājiem. Ja viņi šajā slazdā iekrīt, tad nav jābaidās no garo ziemas vakaru garlaicības — būs ko analizēt, meklēt avotos, filoloģiski izvērtēt." Otrais "Rakstu" sējums ar nosaukumu "Vēstures vērtos" (2006) apkopo periodiskā publicētos, lasītos referātus par baltvāciešiem, Bībeles tēmu, luterāņiem un hernhūtiešiem, piemiņas rakstus. "Rakstu" trešajā sējumā (2008), kam dots apakšvirsraksts "Laikmeta liecības", ietverta sarakste, raksti par valodniecību, grāmatniecību, bibliotēkām, latvie-

šiem dažādos laikmetos, tēlotāju mākslu un māksliniekiem, kā arī dzejoli.

"No 1970. gada līdz 2002. gadam biju redaktors un autors nodaļai *Recent Books on Baltic History* ("Jaunākās grāmatas par Baltijas vēsturi"), *Association for the Advancement of Baltic Studies* ("Baltijas Studiju veicināšanas biedrība") izdevumos *Bulletin of Baltic Studies*, *AABS Newsletter*, *Journal of Baltic Studies* un *Baltic Studies Newsletter*," stāstīja J. Krēšliņš.

J. Krēšliņš seniors bija ilggadējs padomnieks Baltijas vēstures un grāmatniecības jautājumos Ņujorkas Publiskajā bibliotēkā, 40 gadus nostrādāja par bibliogrāfu un bibliotekāru *Council on Foreign Relations* Ņujorkā, bija žurnāla *Foreign Affairs* avotzīņu nodaļas redaktors (1986–1992).

J. Krēšliņa seniora mūža veikums novērtēts ar atzinībām — viņš ir Ērika Raistera piemiņas fonda prēmijas laureāts (1995), Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieris (1998), Anšlava Egliša un Veronikas Janelsiņas fonda laureāts (2009). Viņš teicis: "Es sevi uzskatu par literātu. Vēsturi esmu daudz studējis, bet man nav augsta akadēmiska grāda vēsturē. Man vēsture ir svarīga."

Mūžībā aizgājusi spilgta personība, cilvēks ar enciklopēdiskām zināšanām, prasīgs pret sevi un citiem, atstājot paliekošu un nozīmīgu veikumu Latvijas kultūrvēstures apzināšanā. Personība, kas apzinājās grāmatas vērtību, fakta vērtību un pētnieciskā darba vērtību.

Sit tibi terra levis.

Inguna Daukste-Silasproģe
Dr. philol., LZA korespondētājlocekle

Kolkas bibliotēkai uzdāvina datoru

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības aicinājumam ziedot datorus Latvijas bibliotēkām atsaucies arī kāds privāts ziedotājs. Andris Nīmanis iegādājies jaunu datoru komplektu un ziedojis to Dundagas novada Kolkas pagasta bibliotēkai.

Biedrība gada sākumā publiski aicināja palīdzēt bibliotēkām atjaunot datortehniku un ziedot lietotus datorus, kas ir labā darba kārtībā. Pēc šīs ziņas ar biedrību sazinājās un datorus ziedoja vairāki uzņēmumi, pirmo reizi saņemts arī privātpersonas dāvinājums.

Karina Pētersone, LNB Atbalsta biedrības direktore: "Izrādījās, ka šāds aicinājums ir ļoti

svarīgs – bibliotēkām mūsdienīgas datortehnikas jautājums ir aktuāls, savukārt uzņēmējiem un sabiedrībai ir vēlēšanās un iespējas bibliotēkas atbalstīt. Mūsdienīga bibliotēka vairs nav iedomājama bez atbilstošas datortehnikas. Paldies ziedotājam, kurš izvēlējās atbalstīt nelielu, no lielākām pilsētām attālāku bibliotēku, bet tāpēc īpaši nozīmīgu vietējai sabiedrībai un tūristiem, jo Kolka ir iecienīts galamērķis."

Kolkas pagasta bibliotēkas vadītāja Olīta Kalna: "Bibliotēkās datori ir nepieciešamība gan bibliotekāriem, gan apmeklētājiem. Diemžēl bieži datortehnika nolietojas ātrāk, nekā to ir iespējams atjaunot. Tāpēc šis ziedojums

sagādāja patiesu prieku! Jaunais dators palīdzēs bibliotēkai strādāt ātrāk, kvalitatīvāk, nodrošinot apmeklētājus ar nepieciešamo. Sīrsnīgs paldies ziedotājam un LNB Atbalsta biedrībai par negaidīto pārsteigumu! Prieks rada prieku!"

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība dažādos veidos atbalsta Latvijas bibliotēkas, viens no tiem ir palīdzība atjaunot datoru iekārtas. Uzņēmumi, kuri regulāri maina datortehniku, aicināti sazināties ar biedrību un ziedot lietotos datorus un monitorus bibliotēkām.

Informāciju sagatavoja
Sanita Kitajeva,
LNB Atbalsta biedrības pārstāve

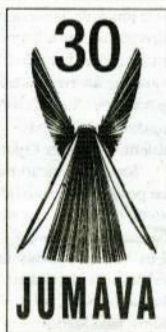
Avots: Dundadziņi

Datums: Aprīlis-2021

Nozīmīgs notikums Latvijā: klajā nāk grāmata „Latvijas kultūras vēsture”

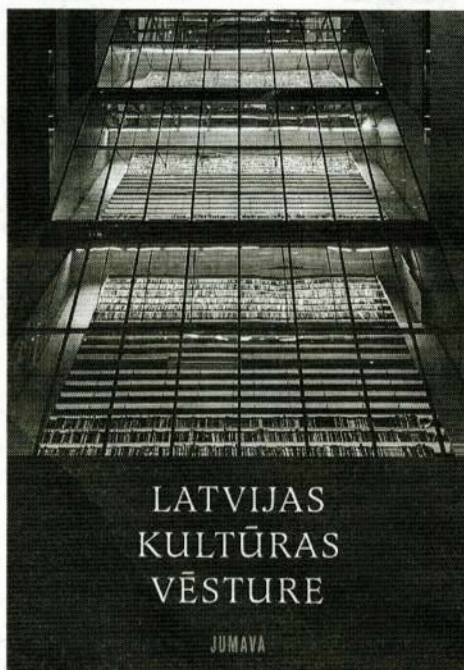
BAIBA MIGLONE

Šis pavasaris tiks iezīmēts ar nozīmīgu notikumu 21. gadsimta kultūras dzīvē Latvijā: apgāds „Jumava” klajā laiž unikālu, monumentālu izdevumu – grāmatu „Latvijas kultūras vēsture”.



— Tas ir visaptverošs vēstījums par kultūrmantojumu un kultūras procesiem Latvijā daudz gadsimtu garumā, iekļaujot aktuālās norises arī par pēdējām desmitgadēm. Aprīlī tiek izsludināta iepriekšparakstīšanās uz šo unikālo izdevumu, kad grāmatu iespējams pasūtīt par draudzīgāku cenu; grāmatu plānots izdot maijā, — „Staru” informē apgāda „Jumava” valdes priekšsēdētājs Juris Višockis.

Vērienīgais projekts septiņu gadu garumā tapis Latvijas Mākslas



akadēmijas profesora Ojāra Spārīša vadībā. Divdesmit divu autoru ko-

lektīvs pārstāv Latvijas akadēmisko eliti, viņu vidū ir gan akademiķi un zinātnisko institūtu vadošie pētnieki, gan augstskolu mācībspēki un profesori. Grāmatā analizēti un sistematizēti nozīmīgi fakti par Latvijas kultūras vēsturi, tagadni un tendencēm. Tas ir saistoši uzrakstīts vēstījums par latviešu literatūru, folkloru, mitoloģiju, vēsturi, vizuālo mākslu, arhitektūru, modi, kino, teātri, mūziku un citām

jomām, katrā no tām izceļot svarīgākos notikumus un izcilas personības.

Šis ir kvalitatīvs, izglītojošs izdevums ar paliekošu vērtību nākamajām paaudzēm. Grāmatā iekļauts bagātīgs vizuālais materiāls: vairāk nekā 1000 fotogrāfiju un attēlu, pārskatāmi veidotas hronoloģiskas notikumu tabulas. Kā vērtīgs izzināšanas avots tas noderēs skolēniem, studentiem un ikvienam interesentam, papildinot zināšanas par plašu kultūras spektru Latvijā gadsimtu šķērsgrīzumā un stiprinot latviskā identitātes gēnu.

Grāmata tapusi, pateicoties Valsts Kultūrkapitāla fonda, Latviesu fonda, kā arī Viktora Tihonova atbalstam. Apjomīgais izdevums ir vērtīga dāvana lasītājam 2021. gadā, kad apgāds „Jumava” svin savu trīsdesmit gadu darba jubileju, ar šo izdevumu sniedzot savu pienesumu Latvijas kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā.

Par godu apgāda „Jumava” jubilejai tikai aprīlī šo izdevumu iespējams iegādāties par īpaši izdevīgu cenu. Plašāka informācija par iepriekšparakstīšanos uz izdevumu „Latvijas kultūras vēsture” — apgāda mājaslapā jumava.lv. ■

Avots: Stars

Datums: 23-04-2021

Jēkabpils pilsētas bibliotēka ir pietuvojusies savai simtgadei (1921–2021)

JĒKABPILS PILSĒTAS BIBLIOTĒKA

Ceļojot pa mūsu bibliotēkas vēstures takām gan dokumentos, gan tā laika rakstu avotos, īpašu sajūsmu izjūtam par tās tapšanas brīdi, par cilvēkiem, kuri uzskatīja par svarīgu bibliotēkas dibināšanu, sākotnēji ieguldot savus līdzekļus un to uzturot sabiedriskā kārtā. Tie bija sabiedriski aktīvi cilvēki, kas veidoja arī vietējo Jēkabpils politiku. Bibliotēkas mūsu valsts pirmsākuma tika uzskatīta par fundamentālu nacionālās kultūras pamatu. Karā smagi cietušajā Jēkabmiestā tā tika dibināta kā iespēja sabiedrībai saņemt gara un zināšanu gaismu. Tā ir skaidra atziņa, kas, ieskatoties tā laika dokumentos, izkristalizējas kā vietējās sabiedrības neapstrīdama vērtība.

Sobrīd esam krustcelēs. Savas simtgades gadā nezinām par savu turpmāko būšanu. Pēdējos gados esam strādājuši pie jaunākiem pakalpojumiem, kvalitātem, saturu, saturu, saturu. Bibliotēkas mainās, mainās to pakalpojumi, bet tās joprojām ir kultūras nesējas un uzturētājas vietējā kopienā. Lai arī tāpat kā visās Latvijas bibliotēkās lietojamu skaits ir samazinājies, tomēr, kā nekad jūtam vietējās sabiedrības atbalstu tam, ko darām, un nepieciešamību pēc tā, ko varam sniegt. Esam izzauguši no esošajām telpām, un saistībā ar Jēkabpils tautas nama renovāciju arī tās būs jāatstāj. Esam atkarīgi no politiku izvēles. Cik svarīga ir bibliotēka, intelektuālās vērtības, to piedāvājums pilsētā? Vai sen sapņotais sapnis par jaunu bibliotēku taps drīzumā īstenots? Vai jauna bibliotēka tā arī paliks tikai sapņa projekta?

Par bibliotēku vēsturi Jēkabpilī (19. gs.–20. gs. 30. gadi)

Pirmā publiskā bibliotēka Jēkabmiestā dibināta 19. gadsimta otrajā ceturksnī, pateicoties maģistrāta sekretāram Klausam. Diemžēl 1878. gada 18. jūnijā Jēkabmiestā izceļas ugunsgrēks un līdz ar rātes namu, silnīcu, klubu, alusdarītavu, daudzām veikalām, dzīvokļiem un mājām bibliotēka noded. Ugunsgrēkā no 460 pilsētas mājām noded 300. Pateicoties savāktajiem ziedojumiem un tam, ka lielākā daļa ēku bija apdrošinātas, pilsēta ātri atkopas no ugunsgrēka, un ir zināms, ka 1912. gadā Jēkabpilī bija 524 koka un 74 mūra ēkas. Jēkabpilī dzīvoja 7 300 iedzīvotāju.

Jēkabpils stipri cieta I pasaules kara laikā. Tika nopostītas 257 mājas. Pēc kara Jēkabpilī bija palikusi tikai viena trešdaļa no pirmskara iedzīvotāju skaita. Rūpniecība kara laikā tika sagrauta gandrīz pilnībā.

20. gadsimta divdesmitajos gados karā stipri cietušajā Jēkabmiestā atsākas kultūras dzīve. Vienu pēc otras dibina biedrības un sabiedriskās organizācijas. 1920. gadā tiek nodibināta Ebreju literatūras, mākslas un mūzikas biedrība «Javne», kura par maksu (5 rubļi) piedāvā lasīt savas bibliotēkas grāmatas. Ir zināms, ka 1921. gadā bibliotēkā ir 598 grāmatas krievu (60), vācu (40) un ebreju (498) valodā, galvenokārt beletristika. Bibliotēka ir atvērta 4–5 reizes mēnesī,

un to apmeklē 38 lasītāji. Biedrība izvietota Lielajā (tagad Brīvības) ielā 116. Pieaugot lasītāju skaitam, tiek paaugstināta maksa par grāmatu izmantošanu līdz 10 rubļiem (1922. g.).

1920. gadā tiek dibināta arī Jēkabmiesta Ebreju kultūras un izglītības biedrība «Arbeiter-heim». 1921. gadā tās biedriem bez maksas tiek piedāvātas 150 bibliotēkas grāmatas latviešu (10), krievu (42) un ebreju (98) valodā, no tām 97 ir mācību grāmatas. Bibliotēku apmeklē 35 lasītāji. Tā atrodas Lielajā ielā 126. Bibliotēka tiek paplašināta, un ir zināms, ka 1922. gada augustā tajā jau ir 230 sējumi.

1922. gadā abas ebreju biedrības atrodas Pasta ielā 27. 1921. gadā nodibināta Krievu biedrības Latvijā Jēkabpils nodaļa, kura tās biedriem par 20 santīmiem mēnesī izsniedz lasīšanai grāmatas. 1924. gadā bibliotēkā ir 281 grāmata latviešu valodā un reģistrēti 23 lasītāji. Tā atrodas Katolju ielā 2.

1921. gada 1. maijā tiek nodibināta Jēkabmiesta izglītības biedrība, kura par savas darbības mērķi izvirza «sekmēt tautas garīgo un fizisko attīstību, vispusīgu izglītību un sabiedrisko dzīvi». Jau pirmajos darbības mēnešos tiek ierīkota bibliotēka ar «lasāmo galdus» un iegādāts nepieciešamais inventārs. 1921. gada decembrī bibliotēkā reģistrēti 55 lasītāji. Bibliotēka atstāp aizvien mēnesī bez maksas izsniedz grāmatas tikai biedrības biedriem. Tajā ir 193 grāmatas latviešu (175), krievu (13) un vācu (5) valodā. Biedrības darbi-

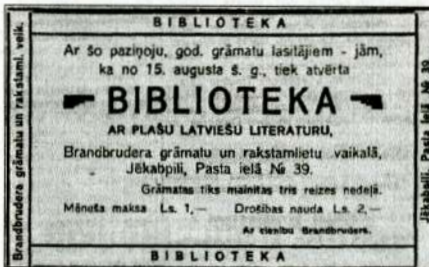


Latvijas pirmās brīvvalsts laikā bibliotēka atradās Izglītības biedrības namā Lielajā (Brīvības) ielā, tagadējā veikala «Beta» vietā. 1995. gads.

V. PURVĪNA foto



Vēstures liecība – grāmatas iespiestie bibliotēku zīmogi.



1924. gada 15. augustā «Jēkabpils Vēstnesis» ir sludinājums par A. Brandbrūdera bibliotēkas atvēršanu. Tā atradās toreizējā Pasta ielā 39.

bu apgrūpina naudas trūkums, kas liedz papildināt arī bibliotēkas krājumu.

1921. gada novembrī tiek nodibināta Latviešu Jaunatnes savienības Jēkabmiesta organizācija. Tās iecerē ir arī publiskās bibliotēkas ierīkošana. Tā kā organizācijas kasē ir tikai 530 rubļi no iekasētājiem biedru naudām un ziedojumiem, pašu spēkiem bibliotēkas ierīkošana nav iespējama, jo 1922. gada novembrī no organizācijas biedriem ir izdevies savākt tikai 80 grāmatas. Jau 1921. gada decembrī tiek rakstīts pirmais lūgums Latvijas Kultūras fonda padomei izsniegt

60.000 rubļu lielu pabalstu, no kuriem 38.000 tiktu paredzēti bibliotēkas un lasītavas ierīkošanai. Tas tiek noraidīts. Atkārtots lūgums palīdzēt ierīkot bibliotēku, kuru parakstījis arī Latviešu Jaunatnes savienības centrālās valdes priekšsēdētājs J. Kuplis, tiek nosūtīts 1922. gada novembrī, minot, ka Jēkabmiestā nav nevienas publiskās bibliotēkas.

Kultūras fondā pēc palīdzības vērsās arī Jēkabmiesta Izglītības biedrība: 1921. gada oktobrī lūdzu pabalstu 75.000 rubļu apmērā un 1923. gadā ar lūgumu piešķirt vienreizēju pabalstu 23.800 rubļu

apmērā «tautas tējnicās – lasītavas» ierīkošanai ar pastāvīgu gada pabalstu 84.500 rubļu tās uzturēšanai un «piešķirt vienu komplektu no organizējamām bibliotēkām.»

1922. gadā Kultūras fonds Latvijā uzskā tautas bibliotēku ierīkošanu. Izskatot no Jēkabmiesta saņemtos lūgumus un izvērtējot bibliotēku stāvokli miestā, 1924. gadā Jēkabmiesta Izglītības biedrībai tiek piešķirtas 547 grāmatas kopsummā par 610.37 rubļiem, kuras izņemt un parakstīt Kultūras fonda bibliotēku noteikumus biedrība pilnvaro Ernestu Martinsonu. Bibliotēkai tiek dots Kultūras fonda bibliotēkas numurs 358.

1924. gadā publiskai pieejamībai tiek atvērtas divas privātas bibliotēkas, kuras par samaksu piedāvā grāmatas pilsētas iedzīvotājiem: Brahmaņa bibliotēka Lielajā ielā 27, tās krājumā ir 550 grāmatas (1926. g.). Maksa par grāmatu – 1 lats mēnesī; A. Brandbrūdera bibliotēka Pasta ielā 39, krājumā ir 551 grāmata (1926. g.). Maksa par grāmatu – 50 santīmi mēnesī.

1927. gadā Izglītības biedrības bibliotēkars Aivars Pāvulīns Izglītības ministrijas Vispārīgo lietu pārvaldei raksta, ka bibliotēkā pastāv lasāmgalds laikrakstiem. Žurnāli tiek iesieti un izsniegti abonementā. 1926. gadā bibliotēka ir abonējusi 12 žurnālus un 3 laikrakstus. Bibliotēkā ir reģistrēti 93 lasītāji. Biedrība atrodas Lielajā ielā 75.

20. gs. 20.–30. gados Izglītības biedrības bibliotēka ir vienīgā publiskā, bez maksas pieejamā bibliotēka Jēkabpilī. Ik gadus atskaitēs Kultūras fondam tiek minēts naudas trūkums jaunu grāmatu iegādei. Tomēr tieši uz šīs bibliotēkas krājuma pamata veidojusies Jēkabpils pilsētas bibliotēka.

(Tālāk teksts saglabāta oriģinālrakstība)

Jēkabmiesta Izglītības biedrības 5 gadu darbības pārskats

1921. g., kad bija pagājušas Latvijas atbrīvošanas cīņās, Jēkabpils latviešu sabiedrībā radās vajadzība pēc savas biedrības. Uz dažu Jēkabpils pilsoņu ierosinājumu 2. martā 1921. gadā tika sasaukta dibinātāju sapulce, kura vienprātīgi nolēma dibināt biedrību kultūreliem mērķiem zem nosaukuma «Jēkabpils Izglītības biedrība». Biedrības statūti apstiprināti 28. aprīlī 1921. g. Šī diena arī skaitāma kā biedrības juridiskā dzimšanas diena. Kā valdes priekšsēdētāji darbojušies: K. Lamberts, J. Lācis, A. Drukers. Kā valdes priekšsēdētājs no š. g. 10. marta skaitās Arnis. Biedru skaits bijis 1921. g. – 124, 1922. g. – 111, 1923. g. – 94, 1924. – 69, 1925. g. – 55.

Pirmā darbības gadā lielais biedru skaits izskaidrojams ar to, ka tajā laikā Izglītības biedrība bija pirmā un vienīgā Jēkabpilī, kurā iestājās visi, kam bija sabiedrošanās tieksmes. Tā apvienoja toreiz visu latviešu sabiedrību. Vēlākos gados sabiedrība sadalījusies un nogrupējusies pa dažādām arodnieciskām biedrībām un politiskām partijām. Izglītības biedrība palikuši tikai tādi biedri, kuri jūtas tiešām saistīti ar tās uzdevumiem.

Arpuskolas Izglītība,
Nr. 8, 1926, 1. aug.

No raksta «Jēkabmiesta Izglītības biedrības gada sapulcē»

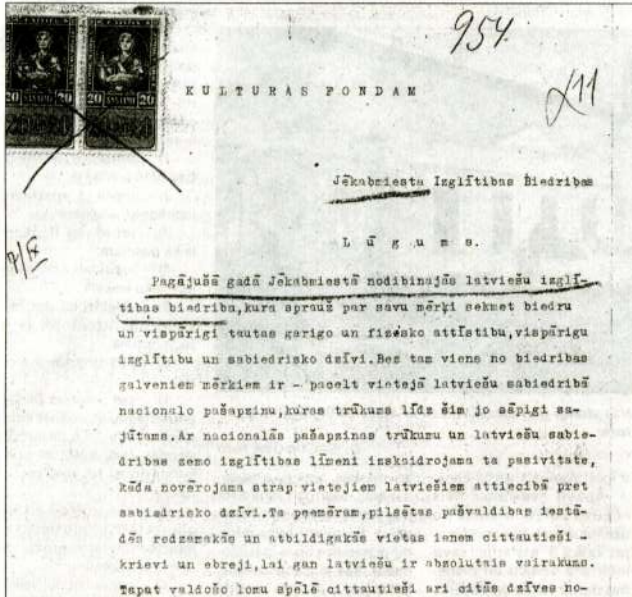
Bibliotēkas paplašināšanai pagājušajā (1923) gadā ir iegādātas 79 grāmatas⁽¹⁾ 6737 rub. 50 kp vērtībā un tagad biedrības bibliotēka skaitās 373 sējumi.



Pasta iela ar daudzajiem veikaliem un iestādēm 20.-30. gados bija viena no rosīgākajām Jēkabpilī.



Lielā (tagad - Brīvības) iela. Ar to arī saistīti publisko bibliotēku pirmsākumi.

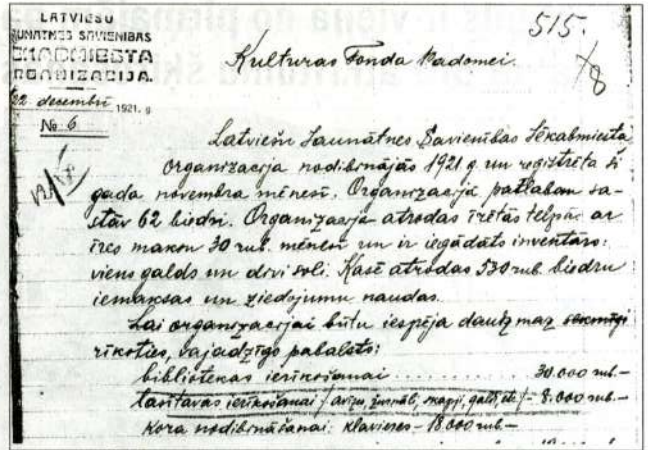


Par to, ka nepieciešams atbalsts bibliotēkas paplašināšanai, kurā ir tikai 169 grāmatas, Kultūras fondam 1922. gada 27. jūnijā raksta Jēkabpils Izglītības biedrība.

Iepemts no lasītājiem soda naudas par bibliotēkas noteikumu neievērošanu 1516 rub. 50 kp. No patērētāju biedrības «Jēkabpils Kooperatīvs» ir biedrībai ziedotas 30 lūgas. Bibliotēkai pag. gadā ir bijuši 56 lasītāji. Lielākais vienas personas izlasīto grāmatu skaits ir 81,

mazākais 2. Visvairāk tiek lasītas daiļliteratūra, mazāk - zinātniska satura, lūgas un dzejas. No paštūtiņu rakstnieku darbiem visvairāk tiek lasīti - Jaunsudrabiņa, Veseļa, Nieras, Akuratera, Blaumana, Brīgaderes un Roziša, - cittauteiņu: Mopasana un Dž.Lon-

dona raksti. Lasāmajam gal-dam tiek abonēti 4 laikraksti: Latvī, Jaunākās Ziņas, Sociāldemokrāts un Jēkabpils Vēstnesis. Biedrībā sastāvēja kā biedri uz 1924. gada 1. jan-vārī - 94 biedri. Valdēš lidzšīnējais sa-tstāvs: priekšsēdētājs J. Lācis,



1921. decembrī Latvijas Jaunatnes savienības Jēkabpils organizācija vērsās ar lūgumu Kultūras fondā palīdzēt ierīkot bibliotēku.

Kultūras fonds
Valdemāro ielā 36-a

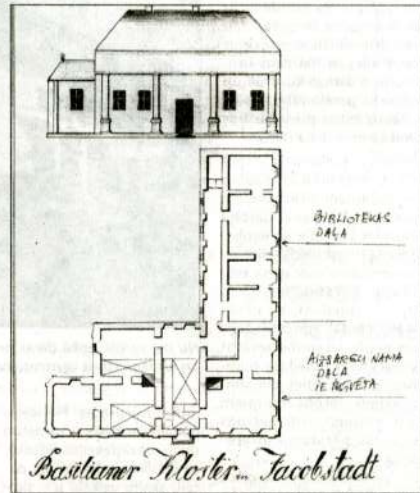
Ziņas iesniegšanas lapa tek. gada sūrtam 32

Bibliotēkas un lasītavas darbības pārskats par 1931. gadu

- 1) Bibliotēkas nosaukums: *Jēkabpils izglītības biedrības bibliotēka*
- 2) Kur bibliotēka atrodas a) ieta un adrese: *Jēkabpils, Lielā ielā Nr. 70*
b) tuvākā piestāte: *Jēkabpils un Kuršis stāve.*
- 3) Vai pie bibliotēkas pastāv lasītava: *nepastāv*
- 4) Cik reizes nedēļā un uz cik stundām bibliotēka atvērta: *2 reizes nedēļā pa 1 1/2 stundas*

5) Sējumu skaits bibliotēkā	6) Bibliotēkā reģistrēto lasītāju skaits	7) Bibliotēkā reģistrētie lasītāji
Uz pārskata gada 31. dec. 1931. g.	1206	82
Pārskata gada izpaukums:		
- lauku sējumi	62	20
- darbināji	30	23
- kopā	1288	105
Pārsk. g. no apgrozītās izpaukums:		
- darbināji	25	105
Pārsk. uz 1932. g. 1. janvārī	1288	105
Pārsk. uz 1932. g. 1. janvārī	1288	105
5) Pārskatā jānorāda arī grāmatu skaits un izpaukums, ja ir atšķirība starp šiem rādītājiem.		
		1646
		2346

Latvijas Kultūras fondam iesniegtais pārskats par bibliotēkas darbu. 1931. gads.



20. gs. 60. gados bibliotēkai tika ierādītas telpas bijušā Aizsargu nama (no 1948. gada - Oskalna kultūras nama) vecākajā daļā, kura bija vēsturiskā 1783. gadā celtā bazīliāņu jeb unīātu klostera daļa.

sekretārs E. Pāvuliņš, kasieris F. Skujskubre; valdes locekļi: J. Pusbarņieks, A. Drukerts, J. Lejiņš, V. Bubenans. Revīzijas komisija: P. Rācens, A. Abatnieks, P. Naudiņš. Bibliotekāri: A. Pāvuliņš un P. Rācens. Aizklātā balsošanā valdēš tiek ievēlēti: A. Drukerts (26

bals.), J. Lejiņš (24), V. Bubenans (20), B. Richter (19), F. Skujskubre (19), E. Pāvuliņš (19), E. Martinsons (17). Revīzijas komisijā ievēl Abatnieku, Naudiņu un Timrotu, kandidātos - Grīna k-dzi un Knaģi. Jēkabpils Vēstnesis, Nr. 12, 1924, 21. marts

No raksta «Jēkabpils izglītības biedrības gada sapulce»

No biedrības pasākumiem sekmīgi darbojās plašā brīvbibliotēka. Pārskata gadā tā paplašināta par 547 sējumiem, Ls 610.37 vērtībā, saņemti no Kultūras fonda. Biedrība pati gada sākumā papildinājusi savu bibliotēku par Ls 155.89. Uz 31. decembri bibliotēkā skaitījās pavisam kopā 922 sējumi un 75 abonenti. Bibliotēka tiek apmeklēta ļoti dzivi. Grāmatas izsniedz 2 reizes nedēļā: otrdienās un piektdienās, no plkst. 7 - pus 9 vakarā. Uz biedrības lasāmā galdā atrodas sekojoši laikraksti: Jaunākās Ziņas, Latvī, Sociāldemokrāts un Jēkabpils Vēstnesis. Bibliotēku vadīja Pāvuliņš un Rācens.

Jēkabpils Vēstnesis, Nr. 7, 1925, 20. febr.

Sagatavoja Anita RUBINE, Jēkabpils pilsētas bibliotēkas bibliogrāfe

Aiviekstes bibliotēku vēl neslēgs

Pļaviņu novada finanšu un teritoriju attīstības komitejas sēdē pašvaldības deputāti no jauna atgriezās pie jautājuma par Aiviekstes pagasta bibliotēkas slēgšanu un tās funkciju nodošanu Gostiņu bibliotēkai, kur paredzēts atvērt arī Valsts un pašvaldības vienoto klientu apkalpošanas centru vai atbalsta punktu.

SANDRA PUMPURE

Viedokļi par Aiviekstes bibliotēkas turpmāko darbību pašvaldībā bijuši dažādi, tomēr vairākums ir pret tās slēgšanu, vismaz līdz brīdim, kad novada bibliotēku pārcels uz jaunajām telpām Raiņa ielā 45, vai sakārtos Gostiņu bibliotēkas telpas, kur joprojām ir sausā tualete.

Pļaviņu novada domes izpilddirektoram Aivaram Bardovskim bija uzdots līdz sēdei izvērtēt, cik daudz līdzekļu nepieciešams remontam. Kā skaidroja izpilddirektors, tas izmaksātu ap 15 000 eiro, no kuriem lielākie izdevumi būtu par tualetes



AIVIEKSTES PAGASTA BIBLIOTĒKA pagaidām turpinās savu darbu.

Foto no "Staburaga" arhīva

pārbūvēšanu mūsdienu prasībām. Deputāti piekrita, ka tā šobrīd ir pārāk liela summa un jāpārskata remonta izmaksas iespējas. Līdz ar to pagaidām atcelts lēmums par Aiviekstes pagasta bibliotēkas slēgšanu, kamēr nav skaidrības par uzlabojumiem Gostiņu bibliotēkā.

Ari pašvaldības izglītības un kultūras jautājumu komiteja, vēlreiz skatot jautājumu par Aiviekstes bibliotēku, atbalstīja tās slēgšanu, ja tas tiek darīts kompleksi ar Gostiņu bibliotēkas sakārtošanu. Tā ka pie šī jautājuma Pļaviņu novada domē vēl atgrieziesies. ♦

Avots: Staburags

Datums: 27-04-2021

Vasaras bibliotēka jeb soliņi ar pārsteigumu

Kristīne Kārklīņa

Jau projektējot Talsu Galveno bibliotēku, bija ideja par vietnēm, kurās novietot grāmatas ārpus bibliotēkas, kas ir zināma prakse jau visā pasaulē. Un tagad pie bibliotēkas ir tapuši soliņi, kur zem sēžamās daļas ir vieta, kur izvietotas grāmatas. Tās interesenti var ņemt uz mājām, tādā veidā dodot grāmatām otro mūžu.

Talsu Galvenās bibliotēkas direktore Vija Nagle pastāsta, ka vietnēs atrodas grāmatas, kas nav bibliotēkas īpašumā. «Tās ir dāvinātās grāmatas un tādas, kas bibliotēkai isti vairs nav aktuālas, bet kāds par tām noteikti pricātos, ja varētu dabūt savā īpašumā, tāpēc šī nu būs tā iespēja. Tās nav bibliotēkas grāmatas, kuras obligāti jāatnes atpakaļ. Tās ir grāmatas, kuru varu izlasīt pats un iedot citam, atpakaļ nenesot.»

Soliņi tika atklāti šīs nedēļas sākumā, un Vija Nagle pastāsta, ka tāda iespēja varētu būt līdz septembra beigām, kad var atnākt pie bibliotēkas, apstēties uz soliņa, apskatīties, kādas grāmatas ir vietnēs, kaut ko turpat palasīt vai paņemt līdzi mājās.

Pašlaik, kad bibliotēkas kolektīvā



Zem soliņiem atrodas grāmatas, kuras var ņemt līdzi un atpakaļ nenes. Edgara Lāča foto

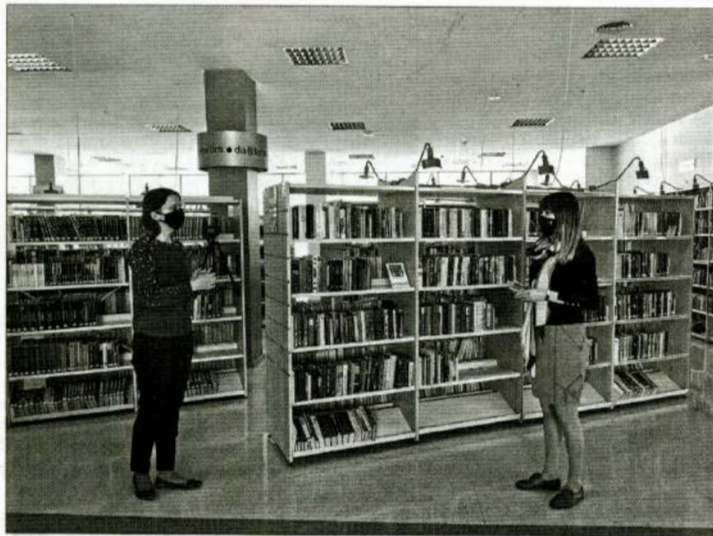
norit konkurss, kā soliņus nosaukt, kāds jau var izmantot iespēju un atnest savu grāmatu, kas varētu iepriecināt arī kādu citu. Protams, ne makulatūru, netīru vai bojātu. Kā mēdz sacīt — tādu, kuru gribētu lasīt arī pats. «Visu ideju un domu apvienojumā ir dzimis šis variants. Protams, mēs vēl nezinām, kā reaģēs cilvēki un kā tas viss darbosies, tāpēc pašiem mums šis ir kā pārbaudes laiks. Jācer, ka nebūs nekā negatīva,» teic bibliotēkas direktore.

Bibliotēka pašlaik savas durvis pavisam atvērusi vēl nav. Apskatīt lēnā plūsmā var izstāžu zāli un saņemt grāmatas, kas pasūtītas telefoniski vai internetā. Un, ja kādam ir ļoti vajadzīgi datorpakalpojumi vai kādi materiāli no interneta, tad var

sazināties ar bibliotekāri, kura tos atradīs un izdrukās, ieliks mapītē, un pēc tam tos var saņemt, par pakalpojumu norēķinoties noteiktajā kārtībā. Bet ļoti gaidīta tiek nākamā nedēļa, kad runā par teātru atvēršanu un tad jau arī par plūsmu bibliotēkā. «Beidzot, kad vismaz daļēji esam atvēruši durvis, gaidām, kas būs atļauts tālāk. Domājam arī par iespējām kaut ko sarīkot pie bibliotēkas. Gaidām labu laiku, un tad jau eksperimentēsim. Tāpat tagad esam izlikusi bibliotēkas logos izstādes, jo pašlaik vēl iekšā nākt nedrīkst. Noejot gar logiem, var aplūkot arī grāmatas, kas varētu ieinteresēt. Ir apkopots gana interesants materiāls par Talsiem, tāpēc lasītājiem pie mums iespējas ir,» teic Vija Nagle. ■

Avots: Talsu Vēstis

Datums: 23-04-2021



BIBLIOTEKĀRES Anete Bērziņa (no kreisās) un Alīna Pūce filmē ekskursiju pa bibliotēku.
Svetlanas Jodo foto

Jaunumi Valmieras integrētajā bibliotēkā, sagaidot Pasaules grāmatu un autortiesību dienu

Bibliotēkas aprīlī atzīmē Pasaules grāmatu un autortiesību dienu, godinot autorus un viņu darbus, kā arī pievērsot sabiedrības uzmanību literatūras nozīmei cilvēku dzīvē un autoru ieguldījumam sabiedrības sociālajā un kultūras progresā. Katalonijā aizsāktā Grāmatu un autortiesību diena tiek atzīmēta 23. aprīlī, kas ir Viljama Šekspīra (1564. – 1616.) dzimšanas diena un Migela de Servantesa (1547. – 1616.) nāves diena. Starptautisku nozīmi šim datumam UNESCO piešķīra 1996. gadā, par mērķi izvirzot sabiedrības, īpaši jauniešu, pievērsšanu literatūrai, grāmatu lasīšanai un izglītošanu autortiesību jautājumos.

Pavasaris ir laiks, kad plašāk tiek runāts par bibliotēku un bibliotekāriem, par bibliotekāro darbu un, protams, par grāmatu. Šī ir Bibliotēku nedēļa, kad sabiedrība tiek aktīvāk informēta par bibliotēku piedāvātajiem pakalpojumiem un nodrošinātām iespējām. Valmieras integrētā bibliotēka īpaši šai nedēļai ir sagatavojusi divus video materiālus. Vienā kopā ar bibliotekāri vari doties ekskursijā pa bibliotēku, savukārt otrs sniedz ieskatu novadpētniecības resursos. Piektdien, 23. aprīlī, plkst. 13.00 aicinām interesētus uz virtuālu iepazīšanos ar Novadpētniecības digitālo platformu. Ieklausīsimies Valmieras bibliotēkas Pieaugušo apkalpošanas nodaļas galvenās bibliotekāres – novadpētniecības speciālistes Agitas Lapsas aizraujošajā stāstījumā. Pasākums norisi-

nāsies tiešsaistē Valmieras integrētās bibliotēkas profilā sociālo mediju platformā Facebook un vēlāk būs pieejams ieraksts. Savukārt pagājušajā nedēļā Bibliotēku festivālā «Darīt neticamo!» Latvijas bibliotekārā sabiedrība tiešsaistē piedalījās Latvijas bibliotekāru 21. konferencē, kurā tika uzsvēta bibliotēku loma medijpratības un demokrātijas stiprināšanā, un Bibliotēku ideju tirgū, kurā Latvijas bibliotēkas videostāsta formātā prezentēja ieviestās inovatīvās darba formas pandēmijas apstākļos.

Tiešsaistes pasākumi ir kļuvuši par bibliotēku ikdienu, turpinās sadarbība ar bērnu dārzkiem un izglītības iestādēm digitālajā vidē. Lai bibliotēku tīkls iedzīvotājiem nodrošinātu vienlīdzīgas kvalitātes pakalpojumus, Valmieras bibliotēka kā reģiona galvenā bibliotēka apmāca par resursu un tehnoloģiju izmantošanu arī pilsētu un pagastu bibliotekārus.

Domājot par Valmieras integrētās bibliotēkas lietotāju ērtību, 2020. gadā tika veiktas lielas pārmaiņas daiļliteratūras krājuma kārtojumā un izvietojumā, sakārtojot un marķējot daļu krājuma pēc žanriem. Šobrīd lasītājiem, kuriem tuvs ir detektīvu, romantikas, erotikas, spriedzes literatūras, fantāzijas un fantastikas, šausmu literatūras un dzimtas romānu žanrs, orientēties bibliotēkas piedāvājumā ir kļuvis daudz vieglāk. Katram no žanriem ir piešķirta sava krāsa, kuras marķējums tiek izvietots uz grāmatas muguriņas un bez liekas

piepūles ļauj bibliotēkas daiļliteratūras krājumā pamanīt un nonākt pie interesējošajiem grāmatu plauktiem. Piemēram, spriedzes žanram ir piešķirta zaļā krāsa, romantikai – rozā utt. Vairāki lasītāji ir pozitīvi novērtējuši veiktās pārmaiņas daiļliteratūras krājumā, akcentējot, ka šobrīd vieglāk ir orientēties grāmatu izkārtojumā un paši patstāvīgi var veiksmīgi atrast interesējošo lasāmvielu.

Valmieras integrētā bibliotēka iepriekšējā periodā tradicionāli klātienē organizēja tikšanās ar rakstniekiem, dzejniekiem, tulkotājiem un citu jomu ievērojamām personībām. Līdz ar Covid-19 pandēmijas radītajām pārmaiņām, kad klātienē pasākumi nav atļauti, bibliotēka aicina interešētus satikt rakstniekus digitālajā vidē. Šogad pirms Lieldiēnām kupli apmeklēja bija tikšanās ar rakstnieku, dzejnieku un novadnieku Andri Akmentiņu, kura stāstījums šajā reizē bija saistīts ar viņa jaunāko izdoto grāmatu «Meklējot Ezertņu», kas veltīta latviešu rakstniekam Jānim Ezertņam.

Nākamnedēļ, 29. aprīļa vakarpusē, Valmieras integrētā bibliotēka savus lasītājus atkal aicina uz neklātienē sarunu digitālajā vidē. Rakstnieks, tulkotājs, literatūras kritiķis Guntis Berelis dalīsies savās pārdomās par rakstītākslu. Guntis Berelis ir viens no nozīmīgākajiem latviešu literatūrkritiķiem, kurš ne tikai aktīvi izmanto mūsdienu literatūrzinātnes atziņas, bet arī raksta literatūrkritiskas apceres

un esejas pēc tādiem pašiem principiem kā proza. Vairāk informācijas par gaidāmo pasākumu un pieteikšanos atrodams Valmieras integrētās bibliotēkas tīmekļa vietnē www.biblioteka.valmiera.lv

Tāpat ir atsākušies pieaugušo neformālās izglītības programmas «Līdzsvarota dzīve: vide, cilvēks, sabiedrība» pasākumi. Pirmā tikšanās, kā ierasts, bija sestdien, 10. aprīlī, kad tiešsaistē notika izglītojošs pasākums par sadzīves atkritumu apjoma samazināšanas iespējām, pareizi veidojot piemājas kompostu. Nodarbības ieraksts «Izglītojošs pasākums par komposta veidošanu» atrodams Valmieras integrētās bibliotēkas YouTube kanālā.

Mūsdienās arvien vairāk ikdienā svarīgi pakalpojumi tiek attīstīti un nodrošināti digitālajā vidē, tādēļ turpinām atbalstīt iedzīvotājus digitālo rīku un e-iespēju izmantošanā. Lai ikviens varētu vieglāk uzsākt mūsu digitālo resursu izmantošanu, piedāvājam jaunumu: bibliotēkas mājaslapā zem dzeltena bannera «Uzzini, kā: VIDEO PALĪGS» tagad atradīsiet 14 divas līdz piecas minūtes garas videopamācības, kas detalizēti izskaidros, kā izmantot elektronisko katalogu un bibliotēkas abonētās datubāzes, kā meklēt informāciju novadpētniecības platformā, kā tikt pie e-grāmatām.

Savukārt, ja jums nepieciešams individuāls atbalsts e-iespēju izmantošanā, pēc iepriekšējas pieteikšanās arī maijā un vasaras mēnešos savu iespēju robežās turpināsīm piedāvāt konsultācijas un sniegt padomus dažādu ar tehnoloģijām saistītu jautājumu risināšanā, piemēram: kā rīkoties ar jaunu viedtālruni, interneta lietošana, e-pakalpojumi (e-pasts, e-rēķini, latvija.lv izmantošana, e-iesniegums, e-paraksts, preses abonēšana), E-grāmatas, svarīgāko aplikāciju izmantošana (Skype, WhatsApp u.c. pēc vajadzības).

Konsultācijas iespējamās gan attālināti, izmantojot Google Meet vai Zoom video konferenču platformas, WhatsApp video zvanus, gan klātienē bibliotēkā, ja valstī noteiktie ierobežojumi to atļauj. Atbalsts pieejams, iepriekš piesakoties bibliotēkā, zvanot pa tālr. 26665573 vai rakstot e-pastā biblioteka.info@vcb.valmiera.lv

Darba dienās un sestdienās, bet jo īpaši šodien, 23. aprīlī, kad tiek atzīmēta Pasaules grāmatu un autortiesību diena, aicinām nākt uz bibliotēku pēc grāmatām klātienē vai lasīt e-grāmatas 3td.lv jebkurā laikā, neizejot no mājām! Izmantojot mūsu resursus, jūs atbalstāt grāmatu autorus un viņu autortiesības!

Raksta autores:
Valmieras bibliotēkas direktore
Daiga Rokpene,
direktores vietniece
Kristīne Kīne,
PAN vadītāja
Olga Kronberga,
PAN galvenā bibliotekāre
Anita Apine

Bibliotēku nedēļa 2021



Ik gadu 23. aprīlī – tiek atzīmēta Pasaules grāmatu un autortiesību aizsardzības diena. Šajā dienā visā pasaulē, arī Latvijā, nostiprinās tradīcija, kad vīrieši dāvina sievietēm rozes, bet sievietes vīriešiem – grāmatas. Kopš 1997. gada nedēļa, kurā ir šis datums, ir Bibliotēku nedēļa, šogad tā ir 19.–25. aprīlī ar moto "Darīt neticamo!"

Uzziņai – novadā ir Madonas novada bibliotēka un 22 pagastu bibliotēkas. 2021. gada pirmajos trīs mēnešos reģistrēti 3280 lietotāji, kuri apmeklējuši bibliotēkas 14950 reizes, saņemot 32855 izdevumus no krājuma.

Šajā laikā, kad tiek ierobežotas daudzveidīgās aktivitātes, bibliotēkas meklē risinājumus, lai uzrunātu lasītājus. Bibliotēku nedēļa bibliotēkas aicina ne tikai izvēlēties kādu lasāmvielu, bet arī ielūkoties izstādēs un piedalīties sociālajos tīklos organizētajās aktivitātēs.

Madonas novada bibliotēkā 21. aprīlī plkst. 14.00 Zoom platformā literārā tikšanās ar Andu Līci un Zigmundu Bekmani. Ikiens interesents aicināts sekot līdzī informācijai par pieteikšanās dalībai bibliotēkas mājaslapā vai sociālajos tīklos.

Tāpat sociālajos tīklos piedāvājam:

19.04. Grāmatu apskats "Sir-

dij, prātam un jūtām";

20.04. Grāmatu apskats "Vertīgā uzziņu literatūra";

21.04. Viktorina "Kuram pie-der šis teiciens?";

22.04. Digitālā izstāde "Es vienmēr esmu ceļā".

Šogad 4. reizi Latvijā norisināsies "Skaļās lasīšanas" sacensības, ko koordinē Latvijas Nacionālās bibliotēkas bērnu literatūras centrs. Šī gada jaunums – sacensības tikai piekto klašu skolēni. Savu dalību Madonas novada finālam pieteikušas Bērzaunes, Vestienas, Kusas, Prāulienas, Kalsnavas, K. Dāvida kristīgā pamatskola, A. Egliša Ļaudonas un Madonas pilsētas vidusskola. Pieteikusies dalībniece no ASV, Kalifornijas. Iestūtos video izvērtēs kompetenta žūrija. Uzvarētāji tiks paziņoti 23. aprīlī Madonas novada bibliotēkas mājaslapā.

Madonas reģiona finālu plānojam šī gada 5. jūnijā bibliotēkas zaļajā zonā.

Atzīmējot novadnieces dzejnieces, publicistes, Andas Līces 80. dzimšanas dienu Madonas, Barkavas, Dzelzavas pagasta (2.), Liezēres, Lazdonas, Mētrienas, Sāvienas, Sarkaņu, Saikavas un arī citās bibliotēkās aplūkojam izstādes, veltītas A. Līces literārajai darbībai.

Prāulienas un Saikavas bibliotēkās apskatāma izstāde "Rakstnieks, novelists, dzejnieks un tulkotājs – Jānim Eze-

riņam – 130".

Mēdzūlas un Kusas bibliotēkās apskatāma literatūras izstāde E. Birznieka-Upīša 150. gadu jubilejai. Dzelzavas pagasta 2. bibliotēkā skatāma literatūras izstāde "Dagnijai Dreikai – 70".

„Iet pavasarī pa zemi, puķēs sēdēdams...” Kusas, Mētrienas un Bikšēres bibliotēkas tematiskajās literatūras izstādēs piedāvā ilustratīvus un informatīvus materiālus par ziedu audzēšanu un kopšanu, dažādiem dārza darbiem. „Putnu pilnas pazarītes” – izstāde Dzelzavas pagasta 2. bibliotēkā.

Kusas bibliotēkā izstāde "Kusas bibliotēka un tās grāmatas". Bikšēres bibliotēkā skatāmas literatūras izstādes bērniem "Nāc ar mani spēlēties" – spēļu un rotaļu grāmatas; "....sievu...", grāmatas, kuru nosaukumos atspoguļojas vārds "sievu".

Bērzaunes bibliotēkā būs apskatāmas divas izstādes: Aivara Aivieksta dzeja fotogrāfijās un Marijas Vorkales jaunākās mēdālas. Tīks piedāvāta krustvārdu mīkla, kuras risināšanai noderēs enciklopēdija un vārdnīca www.letonika.lv.

Mārcienas pagasta bibliotēkas logos apskatāmas gleznas ar pavasarīgu noskaņu. To autoros ir Madonas pilsētas kultūras nama tautas tēlotājmākslas studijas "Madona" dalībnieces – M.Jaunbērziņa, A.Auziņa,

P.Briede, M.Žube un M.Dauģe.

Ļaudonas pagasta bibliotēkā sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi no 12. aprīļa līdz maija beigām apskatāma mākslinieces Daigas Segliņas izstāde «Daba zīmējums».

Lazdonas bibliotēkā 19.04.–30.05. foto izstādes stāsts "Mantojums – счастье": ukraiņu tautas nacionālie tērpi. Izstāde tiek organizēta sadarbībā ar Jēkabpils izglītojošo kultūrbiedrību "Javir".

Liezēres bibliotēkā līdz 30. aprīlī iespēja apskatīt pagasta rokdarbnieku kopīgi veidoto tekstilgleznu "Ziema" un izstādi "Darīt un ticēt" – liezērietes Leldes Pietas papīra kolāžas.

Lai iepriecinātu vizuālās mākslas cienītājus, aprīlī – Mākslas dienu mēnesī un Bibliotēku nedēļā, Dzelzavas 1. bibliotēka piedāvā skatīt Lau- mas Vanagas guaša tehnikā veidotās gleznas un bērnu zīmējumu izstādi "Uzbur grāmatu tēlus krāsās".

Sarkaņu bibliotēkā skatāma ceļojošā izstāde "Inese Birstiņa. Cimdū foto."

Aronas pagasta Viesienas bibliotēkā daļēji apskatāma Ausmas Pirogas gleznu izstāde: "un dziesma šī tālāk skan..."

Stalidzānu bibliotēkā skatāma pirmsskolas vecuma bērnu zīmējumu izstāde.

Aicinām sekot līdzī aktivitātēm sociālajos tīklos:

Barkavas bibliotēkā 19.–25. aprīlī latviešu literatūras un kino mākslas miļiem konkurss "Latviešu rakstnieku darbi un to ekranizācija" bibliotēkā un Facebook profilā.

Vestienas bibliotēka Facebook profilā piedāvās izzinošu viktorīnu "Par un ap bibliotēku."

Degumnieku bibliotēkas Facebook lapā līdz 12. maijam turpinās fotokonkurss "Pavasara vēstneši". 19.–23. aprīlī – rubrika "Lasītājs lasītājam". Aplūkojama literatūras izstāde "Tā nav dzīve, tas ir kino!"

Prāulienas bibliotēkā 20.–24. aprīlī – grāmatu maiņa. Izlasītās grāmatas varēs apmainīt pret nelasītām.

20. aprīlī – krustvārdu mīklu "Iepazīsti Prāulieni un tās cilvēkus" rezultātu apkopojums Prāulienas bibliotēkas Facebook lapā un dalībnieku sveikšana. No 20. aprīļa visus miklu minētājus gaidīs pārsteigums Prāulienas bibliotēkā.

23. aprīlī 10.00–14.00 pievienojamies talkas dienai Prāulienā.

Brīvbrīdīm maziem un lieliem – uzmanības trenēšanai – Jāņa Ezeriņa dzejas burtu režģis Prāulienas bibliotēkas Facebook lapā un Prāulienas bibliotēkā.

**Informāciju apkopoja
DAIGA PUĶĪTE,
Madonas novada bibliotēkas
galvenā bibliotekāre-metodiķe**

Sākas ikgadējā Bibliotēku nedēļa

Rebeka Miksone

Šonedēļ visā Latvijā norisinās ikgadējā Bibliotēku nedēļa, kas ar dažādiem pasākumiem un aktivitātēm tiek atzīmēta arī Ventspilī.

Darīt neticamo! – tāda ir šī gada Bibliotēku nedēļas un arī Bibliotēku festivāla tēma, ko izraudzījies Latvijas Bibliotēku biedrība (LBB).

Par godu Bibliotēku nedēļai arī Ventspils bibliotēka piedāvā dažādus pasākumus un citas aktivitātes, kas Covid-19 ierobežojumu dēļ notiek attālināti.

Ventspils bibliotēkas Facebook lapā sācies konkurss *iesaki citiem izlasīt*. Bibliotēkas pārstāve Līga Arāja informēja, ka ikviens bibliotēkas Facebook lapas sekotājs aicināts fotografējā iemūzināt grāmatu, kuru iesaka izlasīt arī citiem, un dalīties ar to komentāru sadaļā. Atbilstoši konkursa noteikumiem līdzās bildei ir jāuzraksta kāds citāts no fotogrāfijā redzamās grāmatas. «Tā var būt lasītāja vismīļākā grāmata vai grāmata, kuru viņš šobrīd lasa,» piemērus minēja pārstāve. Plānots, ka konkurss norisināsies līdz 25. aprīlim ieskaitot. Viens no dalībniekiem saņems bibliotēkas sarūpētu balvu. Laimētājs tiks noskaidrots ar speciālas programmas palīdzību, kas no visiem komentētājiem izvēlēsies vienu laimīgo, ar kuru bibliotēka pēc tam sazināsies personīgi un vienosies par dāvanas

saņemšanu kādā no Ventspils bibliotēkām.

Tos, kas vēl nav reģistrēti lasītāji, bet vēlas par tādiem kļūt, bibliotēka aicina piedalīties akcijā *Kļūsti par lasītāju!*. Lai kļūtu par akcijas dalībnieku un rezultātā saņemtu pārsteiguma dāvanu, attālināti jāreģistrējas bibliotēkas pakalpojumiem; elektroniskajā katalogā jāpasūta kāda grāmata vai kāds no bibliotēkā pieejamiem materiāliem, piemēram, žurnāli; bibliotēkas mājaslapā jāatrod atbilde uz jautājumu, cik preses izdevumus 2021. gadā abonējusi Ventspils bibliotēka un pēc tam, ierodoties pēc pasūtītajām grāmatām, jānosauc pareizā atbilde bibliotēkaram. Šī akcija ilgs visu aprīli.

Bibliotēku nedēļas noskaņās notiks arī vairāki tiešsaistes pasākumi Zoom platformā, kuros aicināts piedalīties ikviens. Rīt plkst. 11 norisināsies seminārs *Ko un kāpēc lasīt?*, ko vadīs kultūras žurnāliste Liēga Piešiņa. Ceturtdien plānoti divi tiešsaistes pasākumi. Plkst. 9 klausītājus uzrunās Starptautiskās bibliotēku asociāciju un institūciju federācijas biedru iesaistes speciāliste Kristīne Pabērza-Ramiresa pasākumā *Bibliotēkas un sabiedrības ilgtspējīga attīstība: mēs būvējam šo pasauli paši*. Savukārt plkst. 14 būs tikšanās ar rakstnieku Andri Akmentiņu *Meklējot Ezeriņu*.

29. aprīlī plkst. 10 lekciju *Apkalpošanas prasmi attīstība. Klientu vajadzību izzināšana* vadīs Latvijas Universitātes docente Daina Pakalna,



Foto: Ventas Balss arhīvs

Ventspils bibliotēka ceturtdien rīko attālinātu tikšanos ar rakstnieku Andri Akmentiņu. Par sarunas tēmu izraudzīts rakstnieka jaunākā romāna nosaukums – *Meklējot Ezeriņu*.

bet tajā pašā dienā plkst. 14 plānots seminārs *Kritiskā domāšana un digitālo mediju prasība*. Lektore – TV raidījumu vadītāja Daina Jāņkalne.

Ventspils bibliotēkas pārstāve informēja, ka šonedēļ paredzēta arī čaklāko lasītāju un sadarbības partneru sveikšana, bet šoreiz sveikšana nenotiks klātienē. Tāpat bibliotēkas Facebook lapā un arī Youtube kontā šonedēļ skatāmi Pārventas bibliotēkas videosērijas *Lasī ar garšu!* video, kas veltīts Bibliotēku nedēļai. Savukārt Galvenās bibliotēkas logos būs aplūkojama fotokluba *Moments* fotoizstāde *Latvietis Latvijā*, informēja Arāja.

Pēc LBB iniciatīvas, Bibliotēku

nedēļa Latvijā notiek jau kopš 1997. gada. Bibliotēku nedēļa tradicionāli notiek aprīļa otrajā pusē, šogad – no 19. līdz 25. aprīlim. Savukārt Latvijas Bibliotēku festivāls tika aizvadīts jau pagājušajā nedēļā. Pirmajā festivāla dienā – trešdien – notika Latvijas bibliotekāru 21. konference, bet ceturtdien – Bibliotēku ideju tirgus. Bibliotēku nedēļas laikā – 23. aprīlī – tiek atzīmēta arī Pasaules grāmatu un autortiesību aizsardzības diena. Interesanti, ka par godu šai dienai ieviesta arī kāda īpaša tradīcija – vīrieši tiek aicināti dāvināt sievietēm rozes, savukārt sievietes aicinātas pretējā dzimuma pārstāvjiem dāvat grāmatas. ■

Latviski vārdi ceļo no bibliotēkas uz bibliotēku



*Rūjienas pilsētas bibliotēkas vadītāja Maija Jostsone
saņem izstādi no filologa, žurnālista un biedrības
"Bibliokuģis Krišjānis Valdemārs"
pārstāvja Ginta Šimaņa*

2.martā Rūjienas pilsētas bibliotēka saņēma izstādi, kura apceļo Vidzemes reģiona bibliotēkas. Izstādē apkopoti materiāli par Salacgrīvā notiekošo Vidzemes patriotiskās dzejas festivālu. Projekta izveidotāja ir Salacgrīvas bibliotēkas vadītāja Hedviga Podziņa, izpildītājs ir biedrība "Bibliokuģis Krišjānis Valdemārs". Projektu atbalsta Latviešu fonds, jo tas ir nozīmīgs veikums latviešu kultūras veidošanā, popularizēšanā un nodošanā nākamajām paaudzēm.

Rūjienas bibliotēkas logos apskatāmas 10 izvietotas planšetes. Izstāde stāsta par 8 festivāliem. Uz planšetes ir informācija par vienu festivālu – fotogrāfijas, labākie dzejoļi. Starp festivāla viesiem ieraugām arī rūjieniešus - dzejniekus Liju Blūmu un Valdi Rūju. Tuvāko skolu – Naukšēnu, Ēveles un Rencēnu - skolēnu dzeju.

Projekta mērķis: nepazaudēt iegūto, dalīties ar latviskuma vārdiem, lai uzskatāmi piedāvātu bērnu radītos dzejoļus par tēmu – Latviskums un Dzimtene.

Dzeja un latviskums vienmēr ir Salacgrīvas bibliotēkas godā celts. No 2005. gada aizsāka ik pārgadus 11.novembrī, Lāčplēša dienā, organizēt Vidzemes skolu audzēkņu patriotiskās dzejas konkursu. Mērķis ir saglabāt latviskumu, patriotiskumu jaunās paaudzes vidū. Katru reizi festivālam savs moto - Patriotisms=Latviskums; Es mīlu Latviju; Mani vārdi Latvijai; Zaļā Vidzeme; Brauc mājās, Latvieti; Mūs vieno Latvijas svētais vārds.

Vēl izstādē var iegūt informāciju par projektu un Latviešu Fondu. Projekta īstenotāji vēlas dot plašāku informāciju par fondu, jo uzskata, ka sabiedrība ir maz informēta par šo organizāciju, kas atbalsta daudzas vērtīgas ieceres un darbus.

Vērojam, ka garāmgājēji apstājas, pienāk tuvāk logiem un apskata izstādi.

Uzzinošā, izzinošā un krāsainā izstāde skatāma līdz 25.martam. Tālāk tā dosies uz Burtnieku bibliotēku.

*Rūjienas pilsētas bibliotēkas vadītāja
Maija Jostsone*

Preiļu novada Pelēču pagasta Ārdavas ciemā jau gandrīz trīsdesmit gadus par bibliotekāri strādā Sandra Petrova, cenšoties cilvēkiem sniegt zināšanas un padarīt viņu dzīvi aizraujošāku un interesantāku. Sandra ir izaudzinājusi četrus dēlus, kuri, savukārt, dāvājuši vecmāmiņai tikpat mazdēlu un mazmeitu.

FANTĀZIJAI NAV ROBEŽU

Anatolijs Krilovs

Sandra Petrova strādā par bibliotekāri kopš 1993. gada. Pa šo laiku ir nomainījūs vairākus lasītāju paaudzes, līdā – arī literārā gaume un intereses. Agrāk bibliotēku biežāk apmeklēja jaunatne, savukārt tagad lasītāju vidējais vecums ir piecdesmit gadi un vairāk. Uz bibliotēku vecāki ved arī savus pirmsskolas vecuma bērnus, kuri aizrautīgi skatās košās un izteiksmīgās grāmatas. "Sākot iet skola, bērni uzreiz "pārceļas" uz virtuālo pasauli. Droši vien, tā tam ir jābūt, jo tagad ir citi laiki, taču mani skumdina tas, ka mūsu bērni grāmatu pasaules vietā izvēlas internetu," saka Sandra, kura joprojām ļoti augstu vērtē labas grāmatas, kuras var palīdzēt atrast pareizo ceļu un sniegt atbildes uz daudziem jautājumiem.

Paslaik bibliotēkā ir aptuveni 100 aktīvi lasītāji – puse ir latvieši un puse – krievi. Nemat vērā to, ka novads ir maz iedzīvotāju, tas nebūt nav maz. Lasa galvenokārt avīzes un žurnālus, piemēram; par dārzkopību, speciālo literatūru, kā arī Krievijas rakstnieku dektivromānus. Diemžēl klasiku mūsdienās lasa pavisam maz.

Sandra neaprobežojas tikai ar bibliotekāres pienākumu pildīšanu – grāmatu izsniegšanu un saņemšanu, viņa veic lielu organizatorisku darbu, rīkojot dažādus kultūrizglītojošus pasākumus vietējiem iedzīvotājiem senai izremontētajā Ārdavas Saieša namā. Vasarā šeit notiek mākslinieciskās pašdarbības kolektīvu koncerti, gleznu izstādes, meistarības, kurās tiek stāstīts par pirts tradīcijām un veselīgām zaļajām (kad un kur tās jāvāc u.tml.), notiek izšūšanas un citas nodarbes, kurās var apgūt dažādas dekoratīvi lietišķās mākslas prasmes. Tiesa, šos pasākumus apmeklē galvenokārt pensionāri. "Tādējādi viņi iegūst gan zināšanas, gan satiekas un parunājas. Paslaik cilvēkiem tā ļoti pietrūkst, jo viņi dzīvo vienatnē – atrodas gluži kā slēgtā telpā, tāpēc šādi pasākumi veicina komunikāciju un satuvināšanos," stāsta Sandra.

ŠĀDU LIEPU NAV NEKUR CITUR

Sandra ir ļoti pateicīga pagasta iedzīvotājiem, kuri ne tikai sniedz viņai derīgus padomus, bet arī palīdz dažādu pasākumu rīkošanā, piemēram, gatavojot bibliotēku un ciemu Ziemeļsvētīkiem, Meteņiem, Lieldienām vai Annas dienai. Visos šajos svētkos un pasākumos piedalās ne tikai Ārdavas ciema, bet

Sandra Petrova: tik varenu liepu nav nekur citur



Sandra Petrova



Informācija par objektu apaugusi sūnām



Bijušo skolas ēku aizvien nežēlīgāk grauž laika zobs

ari tuvējās apkaimes iedzīvotāji. "Kad viss jau ir sagatavots, cilvēki nāk šurp ar savu cienastu un kopā svin svētkus. Diemžēl šogad "kovids" nelāva mums satikties un nosvinēt Lieldienas," saka Sandra.

Brīvlaikā ciemā ierodas daudz bērnu – šeit, Saiešu namā, viņiem ir iespēja atrast savām interesēm atbilstošu nodarbi, jo namā ir mūzikas centrs, treniņzāle un sporta inventārs.

Ārdava ir slavēta ar savām senajām un skaistajām liepu alejām, kuras no ciema stiepjas ziemeļu un rietumu virzienā. Katram kokam ir savs "dzīvesstāsts", tāpēc savulaik Sandrai ienāca prātā doma tos izpētīt: "Kopā ar skolēniem, gumijas zābakos āvūšies, izstaigājam visu apkaimi un nomērijām liepas. Dažu koku apkārtmērs sasniedz divus līdz četrus metrus. Kur gan vēl aug tik varenas liepas? Tiesa, daudz ir izgāzušos koku, taču tie atrodas privātpasūma teritorijā, tāpēc tos nedrīkst aizņemt."

Sandra ir organizējusi vēl kādu interesantu pasākumu – viņa sapulcināja pagasta un ciema iedzīvotājus un lūdza pastāstīt, ko viņi atceras par savu darbu mūžu un zina par ciema, pagasta un novada vēsturi. Visas savas atmiņas cilvēki uzrakstīja uz lapiņām, kuras tiek rūpīgi glabātas.

VISLIELĀKĀ BAGĀTĪBA

Ari bibliotekāres personīgā dzīve ir bagāta notikumiem un rūpēm. Sandra piedzima Dubnas pagastā. Pēc Špoģu vidusskolas absolvēšanas viņa iestājās Jēkabpils lauksaimniecības tehnikumā, grāmatvedības nodaļā. Kādu laiku Sandra strādāja par grāmatvedi Tabores pagastā, kur satika savu izredzēto un apprecējās.

Sandras dzīve iegrozījās tā, ka tagad viņa dzīvo viena un lepojas ar to, ka izaudzinājusi četrus dēlus – Valdim ir 34 gadi, viņš dzīvo un strādā Anglijā, Viktoram – 32 gadi, Andrim – 31 gads, abi ir Daugavpilī, bet atstāpodsmitgadīgais Mārtiņš mācās Rezeknē – apgūst celtnieka specialitāti. Sandrai jau ir divi mazdēli un divas mazmeitas. "Mani bērni un viņu pēcnācēji ir mana vislielākā bagātība. To nevar salīdzināt ne ar ko citu. Viņi mani vienmēr atceras, un es ilgojos pēc viņiem. Tagad dzīvoju kopā ar savu jaunāko dēlu Mārtiņu un deviņdesmitgadus veco māmiņu Terēziju. Kopā mēs esam laimīgi," saka Sandra. Viņa uzskata sevi par lauku cilvēku, kuram patīk "basām kājām staigāt pa dzimto zemi un priecāties par dzīvi". Sandrai

tuva ir daba un apkārtējā pasaule kopā ar radībām, kas to apdzīvo – "cilvēks ir šīs pasaules daļa".

Nesen Sandra iegādājās īpašumā māju, kura, pateicoties pašas saimnieces prasmīgajām rokām un viņas dēlu palīdzībai, neapšaubāmi, drīzumā kļūs par sirdī mīļu vietu, kur sapulcēties un atpūties visai lielajai un draudzīgajai ģimenei.

Sandra vāc arī ārstniecības augus, kaltē tos un zina, kā pielietot. Taču vislielākā aizraušāns ir puķes un dekoratīvie krūmi, kurus viņa audzē un zina par tiem itin visu. Un vēl – visai reta aizraušāns sievietei – Sandra pati kurina pirti un peras tajā ar pašas sietām pirtsslotačām.



Bibliotēkas ēka (no kreisās)

KĀ DADZIS ACĪ

Brīvajā laikā bibliotekārei Sandrai patīk lasīt garīgo literatūru. Attiecībā ar cilvēkiem viņa ievēro principu: "Katrs cilvēks ir individualitāte. Viņu nevar pārveidot. Vai nu pieņem tādu, kāds ir, vai nekomunicē."

Gribot negribot aizsākas saruna par bijušās pamatskolas ēku (izglītības iestādi slēdza 2003. gadā), kura tagad stāv pamesta un nesakopta, tāpat kā teritorija ap to. Sandrai sāp sirds, redzot šo skatu.

Savulaik pagasts šo unikālo ēku, kurai ir gara un interesanta vēsture un kura atgādina barona muižu, pārdeva kādam uzņēmējam. Savukārt biznesmenis tā vietā, lai mēģinātu to atjaunot, pārdeva ēku tālāk, šķiet, rīdziniekiem. Un arī šis īpašnieks ēkas labiekārtošanā pagaidām nav ieguldījis ne centa, bet, varbūt, viņš jau ir aizmirsis par šo savu nekustamo īpašumu? Ārdava ir tālu no Rīgas... Un ēku aizvien nežēlīgāk grauž laika zobs, tā ir gluži kā dadzis aci, bojā ciema ainavu, izraisot iedzīvotājus sašutumu un neizpratni. Tomēr Sandra cer, ka atradīsies cilvēks, kurš nopirks ēku no pašreizējā īpašnieka un to atjaunos. Šeit būtu isti vietā atcerēties stāstu par līdzīgu objektu Svētē, kur pussagrūvusī ēka tika pārvērsta greznā viesnīcā, kura kļuvis par ciema rotu un gluži kā magnēts pievelk atpūtniekus un tūristus. Iespējams, šis stāsts kādreiz atkārtosies arī Ārdavā...